

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-11/07/MM

Warszawa, dn. 17 grudnia 2007 r.

DECYZJA Nr RWA - 39/2007

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 3 i 6 ww. ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 134 poz. 939)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) oraz § 15 lit. a) Uchwały Nr XXIII/188/2005 Rady Miejskiej w Raciążu z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie zawiera postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

2. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż i odprowadzanie ścieków*, który sprzecznie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127 poz. 886) reguluje sposób i termin wzajemnych rozliczeń poprzez określenie, iż Usługobiorca zobowiązany jest regulować należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

3. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. b) oraz § 41 ust. 1 Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie zawiera postanowień dotyczących sposobu uiszczania należności za usługi wodociągowo-kanalizacyjne,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

4. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. c) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. w sposób niepełny reguluje prawa i obowiązki stron umowy określone w ww. Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

5. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie określa warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Odbiorcy usług,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

6. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. d) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie reguluje określonej w art. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków procedury kontroli urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych w zakresie obowiązku przedstawicieli przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do okazania podczas kontroli legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

7. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 15 lit. f) i § 14 Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie reguluje odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym możliwości jej rozwiązania i warunków wypowiedzenia,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

8. **uznaje się** za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę stosowaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu, polegającą na stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który sprzecznie z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków reguluje przypadki, w których przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne uprawnione jest do zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego,

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

II. Na podstawie art. 105 ust. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 3 i 6 ww. ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 134 poz. 939)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

umarza się jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie stosowania przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w stosowanym wzorcu umownym *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 15 lit. e) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o., ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 3 i 6 ww. ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 134 poz. 939)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Raciążu karę pieniężną w wysokości 5.000 PLN (słownie: pięć tysięcy złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I.1.-I.8. sentencji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. RWA-40-16/06/PB), mające na celu badanie zasad dostawy wody lub odprowadzania ścieków stosowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wobec konsumentów - indywidualnych odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych w miejscowościach na terenie województwa mazowieckiego.

Konieczność wszczęcia przedmiotowego postępowania uzasadniona była uzyskanymi przez Delegaturę UOKiK w Warszawie informacjami, z których wynikało, iż w związku ze świadczeniem tych usług, możliwe są naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji konsumentów, jak również ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 ze zm.).

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także: Prezesem UOKiK lub Prezesem Urzędu) wystąpił m.in. do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Raciążu (dalej także: Spółka, Przedsiębiorstwo lub Przedsiębiorca) o przesłanie wszelkich wzorców umownych stosowanych w obrocie z odbiorcami usług Spółki. W odpowiedzi na wezwanie Urzędu Spółka przesłała wzór *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* oraz *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków*.

Analiza dokumentów i informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego dała podstawę do przyjęcia, iż mogło nastąpić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wobec czego wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, stało się konieczne i uzasadnione.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowieniem z dnia 9 lipca 2007 r. wszczął z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez spółkę Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) oraz § 15 lit. a) Uchwały Nr XXIII/188/2005 Rady Miejskiej w Raciążu z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie zawiera postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych

oraz warunków ich świadczenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

2. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który sprzecznie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127 poz. 886) w sposób nieprawidłowy reguluje sposób i termin wzajemnych rozliczeń poprzez sprzeczne z ww. rozporządzeniem określenie, iż Usługobiorca zobowiązany jest regulować należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
3. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. b) oraz § 41 ust. 1 Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie zawiera postanowień dotyczących sposobu uiszczania należności za usługi wodociągowo-kanalizacyjne, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
4. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. c) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. w sposób niepełny reguluje prawa i obowiązki stron umowy określone w Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
5. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie określa warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Odbiorcy usług, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
6. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i § 15 lit. d) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie reguluje określonej w art. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków procedury kontroli urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych w zakresie obowiązku przedstawicieli przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do okazania podczas kontroli legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
7. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 15 lit. f) i § 14 ust. 1 i 2 Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody

i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. nie reguluje odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym możliwości jej rozwiązania i warunków wypowiedzenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

8. stosowaniu wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który sprzecznie z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków reguluje przypadki, w których przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne uprawnione jest do zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
9. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w stosowanym wzorcu umownym *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 15 lit. e) Uchwały Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o., ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2007 r. zaliczono w poczet dowodów w postępowaniu w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów materiał dowodowy uzyskany przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku postępowania wyjaśniającego.

W odpowiedzi na zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie podejrzenia naruszenia przez Przedsiębiorstwo zbiorowych interesów konsumentów, w piśmie z dnia 30 lipca 2007 r., Spółka ustosunkowała się do stawianych jej zarzutów. W odniesieniu do poszczególnych zarzutów Przedsiębiorca podniósł, co następuje:

Odnosnie do pierwszego zarzutu, Spółka przyznała, iż faktycznie *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* nie zawiera postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia. Wystarczającym jednak – w opinii Przedsiębiorcy – jest, iż przedmiotowe postanowienia znajdują się w Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który – jako akt prawa miejscowego ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego oraz udostępniany odbiorcom przez Spółkę na każde żądanie. Przedsiębiorca podniósł także, iż na etapie zawierania umowy nie ma możliwości określenia ilości wody pobieranej przez odbiorcę. Takiej ilości nie deklaruje także odbiorca.

Odnosnie do drugiego zarzutu Spółka wyjaśniła, iż wprawdzie przedmiotowy wzór umowy zawiera postanowienie zobowiązujące do regulowania należności za wykonane usługi w terminie 7-dniowym, to jednak po nowelizacji ustawy (Przedsiębiorca nie określił, o jaką ustawę chodzi i jaki jest wpływ jej nowelizacji na zmianę terminu rozliczeń z 7 na 14 dni) faktury za wykonane usługi wystawiane są z terminem 14-, a nie 7-dniowym, na dowód czego Przedsiębiorca przekazał kserokopie trzech faktur (nr F/010651/06/IN z dnia 22 grudnia 2006 r., nr F/010658/06/IN z dnia 22 grudnia 2006 r. oraz nr F/009057/06/IN z dnia 9 listopada 2006 r.), na których widnieje 14-dniowy termin uregulowania należności.

Ustosunkowując się do trzeciego ze stawianych zarzutów, Przedsiębiorca przyznał, iż przedmiotowy wzór umowy nie określa sposobu uiszczania należności za usługi wodociągowo-kanalizacyjne, jednak przy zawieraniu umowy odbiorca informowany jest o sposobie zapłaty, a mianowicie według swojego wyboru odbiorca może uiścić opłatę do rąk inkasenta, w kasie Spółki, przekazem pocztowym lub przekazem bankowym. Jako dowód Spółka wskazała załączone kserokopie faktur, o których mowa wyżej, określające sposób zapłaty jako przelew.

W stosunku do czwartego zarzutu Przedsiębiorstwo przyznało, iż *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* zawiera tylko podstawowe prawa i obowiązki stron, jednak ich wyszczególnienie znajduje się w Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz w przepisach Kodeksu cywilnego i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, które – jako akty nadrzędne – mają pierwszeństwo przed regulacją umowną.

Przedsiębiorca przyznał również – w odniesieniu do zarzutu piątego – iż przedmiotowy wzór umowy nie zawiera postanowień dotyczących usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub kanalizacyjnych, co jednak w praktyce – zdaniem Spółki – nie rodzi żadnych nieporozumień, a ewentualne sporadycznie występujące awarie usuwane są na koszt i własnym staraniem Przedsiębiorstwa.

Spółka nie zgodziła się z szóstym postawionym jej zarzutem, podnosząc, iż jej pracownicy posiadają upoważnienia do przeprowadzania montażu wodomierzy i odczytów, kontroli urządzeń pomiarowych oraz przeprowadzania przeglądów i napraw urządzeń, a także sprawdzania ilości i jakości wprowadzanych do sieci ścieków, na dowód czego Przedsiębiorca przekazał kserokopie 4 legitymacji służbowych, zawierających ww. upoważnienia. Przedmiotowe upoważnienia pracownicy okazują na żądanie odbiorcy usług.

Odnośnie do siódmego zarzutu Spółka wskazała, iż warunki rozwiązania umowy bez wypowiedzenia oraz jej wypowiedzenia reguluje Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a ponadto w tym zakresie umowa odsyła do przepisów Kodeksu cywilnego.

Ustosunkowując się do zarzutu ósmego, Przedsiębiorca podniósł, iż wprawdzie ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków określa 4 przypadki uprawniające przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do odcięcia dostawy wody i odbioru ścieków, a przedmiotowy wzór umowy wskazuje 7 takich sytuacji, to jednak – zdaniem Spółki – pkt 2 § 6 (zagrożenie bezpieczeństwa), pkt 5 § 6 (zły stan techniczny instalacji wewnętrznej lub urządzeń usługobiorcy) oraz pkt 6 § 6 (odprowadzanie ścieków o jakości niezgodnej z przepisami prawa) mieszczą się w pojęciu jakości wprowadzanych ścieków niespełniających wymogów określonych w przepisach prawa, tj. w art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

W stosunku do dziewiątego zarzutu, dotyczącego braku w *Umowie na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień odnoszących się do ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, Spółka podniosła, iż Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest aktem prawa miejscowego, ogólnie dostępnym dla ogółu odbiorców i przedstawianym każdorazowo przy zawieraniu umowy z odbiorcami.

W kolejnych pismach: z dnia 20 sierpnia 2007 r. oraz z dnia 28 maja 2007 r., z dnia 20 sierpnia 2007 r. (L. Dz. 1411/20/08/2007) i z dnia 20 sierpnia 2007 r. (L. Dz. 1413/20/08/2007) – (trzy ostatnie uzyskane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku postępowania antymonopolowego – sygn. RWA-411-6/07/NP, włączone w poczet materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu na mocy

postanowienia z dnia 24 sierpnia 2007 r.), Spółka przekazała dalsze informacje i dokumenty, niezbędne do przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Pismem z dnia 24 sierpnia 2007 r. Przedsiębiorca został zawiadomiony o zamknięciu postępowania dowodowego oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie. Przedsiębiorca nie skorzystała jednak z przysługującego mu prawa.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Raciążu jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, prowadzącym działalność w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XXI Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS 0000042634. 100% udziałów w kapitale zakładowym Spółki posiada Gmina Miasto Raciąż. Przedmiotem działania Przedsiębiorcy jest m.in. dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków komunalnych za pomocą eksploatacji systemów sieciowych wodociągu i kanalizacji miejskiej.

Działalność w zakresie dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miasto Raciąż oraz w zakresie dostarczania wody na obszarze Gminy Raciąż, Spółka prowadzi obecnie bez wymaganego zezwolenia na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Spółka działa na terenie Gminy Miasto Raciąż oraz 20 wsi położonych na obszarze Gminy Raciąż, do których należą: Żukowo, Ciesiersk, Łempin, Łempinek, Strożęcín, Kozolin, Kaczorowy, Witkowo, Pęsy, Kliniki, Folwark-Raciąż, Ćwierk, Drozdowo, Sierakowo, Krassobudy, Krajkowo, Kruszenica, Żychowo, Zdunówek-Draminek i Kraszewo-Sławęcín. Sieć wodociągową położoną na terenie Gminy Raciąż Spółka eksploatuje na podstawie umowy z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie przekazania przez Gminę do eksploatacji przez Spółkę sieci wodociągowych położonych na terenie Gminy Raciąż. Usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Spółka świadczy na terenie Gminy Miasto Raciąż, natomiast odbiorców z terenu Gminy Raciąż zaopatruje jedynie w wodę, nie świadcząc usług odprowadzania ścieków.

Spółkę wiążą postanowienia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przyjętego Uchwałą Nr XXIII/188/2005 Rady Miejskiej w Raciążu z dnia 9 grudnia 2005 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o., obejmującą swoją treścią przedmiotowy Regulamin.

Przedsiębiorca posiada łącznie 1697 odbiorców usług (będących zarówno konsumentami jak i podmiotami gospodarczymi), w tym 1017 na terenie Gminy Miasto Raciąż oraz 680 z obszaru Gminy Raciąż.

Z 760 odbiorcami z terenu Gminy Miasto Raciąż Spółka zawarła umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków, pozostałych 257 odbiorców z Gminy Miasto Raciąż oraz żaden odbiorca z ww. 20 wsi z terenu Gminy Raciąż nie posiada pisemnych umów, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Wszystkie łączące Spółkę z odbiorcami umowy zawarte zostały w oparciu o przedstawiony Prezesowi Urzędu wzór *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*. Pierwsza umowa zawarta została w dniu 9 lutego 2006 r. Kwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienia zawarte są we wszystkich umowach zawartych z odbiorcami z terenu Gminy Miasto Raciąż. Zarzuty postawione Spółce odnoszą się do:

- zarzut 1 – braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia;

- zarzut 2 - § 9 ust. 1 wzoru *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, zgodnie z którym Usługobiorca zobowiązany jest regulować należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury, co sprzecznie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków reguluje termin wzajemnych rozliczeń;

- zarzut 3 – braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących sposobu wzajemnych rozliczeń w zakresie określenia sposobu uiszczania zapłaty za wykonane przez Spółkę usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

- zarzut 4 – niepełnego uregulowania w *Umowie na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* praw i obowiązków stron, wynikających z łączącego je stosunku umownego, a określonych w Regulaminie;

- zarzut 5 - braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Odbiorcy usług;

- zarzut 6 - braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących procedury przeprowadzania kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie określenia obowiązku Przedsiębiorstwa do okazania podczas kontroli legitymacji służbowej oraz pisemnego upoważnienia.

- zarzut 7 - braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym możliwości jej rozwiązania i warunków wypowiedzenia;

- zarzut 8 - § 6 pkt 2, 3,5 i 7 *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, zgodnie z którymi *Usługodawca ma prawo do odcięcia odprowadzania ścieków w razie stwierdzenia:*

2. *Zagrożenia bezpieczeństwa,*

3. *Odprowadzania ścieków w sposób zagrażający urządzeniom Usługodawcy bądź zakłócający odprowadzanie ścieków innym odbiorcom,*

5. *Złego stanu technicznego instalacji wewnętrznej lub urządzeń usługobiorcy,*

7. *Nieterminowego regulowania należności za odprowadzane ścieki,*

co sprzecznie z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków reguluje przypadki uprawniające przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego;

- zarzut 9 - braku we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* postanowień informujących konsumenta o ustaleniach zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje:

I. Naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1, 2 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów.* Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Zgodnie z uzasadnieniem projektu rządowego ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. nowelizującej uprzednio obowiązującą ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów *Same przepisy art. 23a-23d (obecnie: art. 24 -26 ustawy z dnia 16 lutego 2007 o ochronie konkurencji i konsumentów) nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów* (Druk Sejmowy nr 366, s. 20). Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współzycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. (por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szewczyka, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Przepisy regulujące postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w większości mają charakter procesowy. Materialnoprawne przesłanki, istotne z punktu widzenia wydania decyzji, znajdują się w innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów aktach prawa powszechnie obowiązującego. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 97.78.483) *źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.* Prezes Urzędu oceniając zachowanie Przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Jak wyżej wspomniano, art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy, oraz wskazuje przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi - po pierwsze - bezprawne działanie przedsiębiorcy, które - po drugie - narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Zbiorowy interes dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku.

W przedmiotowej sprawie Spółce postawione zostały zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych zarówno w art. 24 ust 1 i ust. 2 jak i w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Przedsiębiorstwu zarzucono naruszenie wymienionych w art. 6 ust. 3 pkt: 1, 2, 3, 3a, 4 i 6 ustawowych wymogów co do treści umów oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (dalej: Ustawa), a ponadto naruszenie § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (dalej: Rozporządzenie) oraz § 14 ust. 1 i 2 i § 15 lit. a)-f) Uchwały Nr XXIII/188/2005 Rady Miejskiej w Raciążu z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raciążu Sp. z o.o. (dalej: Regulamin).

Podstawą zarzutów wobec Spółki jest ponadto przepis art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zachowaniem Przedsiębiorcy, które wyczerpuje jedną z przesłanek określoną w katalogu niedozwolonych praktyk, jest naruszenie przez Spółkę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, a tym samym stosowanie praktyk niezgodnych z art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy.

1. Bezprawność działania w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Do zawieranych między Spółką a indywidualnymi odbiorcami jej usług umów o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych ma zastosowanie ustawowe ograniczenie zasady swobody umów. W przypadku umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków minimalna treść stosunku umownego uregulowana została bezwzględnie wiążąco w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Ustawa w Rozdziale 2 określa warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stosownie do art. 6 ust. 1 Ustawy dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług, która zgodnie z art. 6 **ust. 3** Ustawy zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń,
- 3) praw i obowiązków stron umowy,
- 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług,
- 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych,
- 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Przedstawiony przez Spółkę wzorzec umowny nie spełnia ustawowych wymogów co do treści Umowy, co stało się podstawą omówionych poniżej zarzutów.

Zarzut 1: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy i § 15 lit. a) Regulaminu

Analiza postanowień wzorca umownego doprowadziła do postawienia Spółce zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie wzorca umownego *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, który wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy oraz § 15 lit. a) Regulaminu nie zawiera postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia.

Przepis art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy zobowiązuje do określenia w umowie ilości i jakości świadczonych usług oraz warunków ich świadczenia. Także Regulamin stawia umowie wymóg określenia ilości i jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków oraz warunków świadczenia ww. usług. Zgodnie z § 15 lit. a) Regulaminu, który będąc aktem prawa miejscowego, powszechnie obowiązuje na obszarze działania organów, które go ustanowiły, umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia.

Tymczasem w przedmiocie ilości i jakości świadczonych usług oraz warunków ich świadczenia umowa nie zawiera żadnych postanowień.

Nie zasługuje na uwzględnienie przedstawiona przez Spółkę argumentacja, iż interesy konsumentów wystarczająco chroni umieszczenie przedmiotowych postanowień w Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który – jako akt prawa miejscowego ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego oraz udostępniany odbiorcom przez Spółkę na każde żądanie. Wobec jasno sformułowanego nakazu ustawowego konieczność zamieszczenia w umowie postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz warunków ich świadczenia nie budzi wątpliwości.

Odnośnie do podnoszonej przez Przedsiębiorcę okoliczności, iż nie jest on w stanie określić na etapie zawierania umowy ilości dostarczanej wody, jest to – w ocenie Prezesa Urzędu – rzeczą oczywistą. Faktycznie pobraną przez odbiorców wodę określa się na podstawie wskazań wodomierza, natomiast umowa wskazywać powinna minimalną ilość wody, jaką przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne deklaruje dostarczyć i jaką jest w stanie dostarczyć do każdego z odbiorców w danym okresie rozliczeniowym. Rzeczywisty pobór wody rozliczyć natomiast należy według wskazań wodomierza na etapie wykonywania umowy.

Mając powyższe na względzie – w ocenie Prezesa Urzędu – bezprawnym jest niezamieszczenie w Umowie – wbrew bezwzględnemu wymogowi Ustawy oraz Regulaminu – postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz warunków ich świadczenia.

Zarzut 2: naruszenie § 17 ust. 1 Rozporządzenia

Drugi z postawionych Spółce zarzutów dotyczy podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie wzorca umownego, który sprzecznie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w sposób nieprawidłowy reguluje termin wzajemnych rozliczeń.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 Ustawy oraz § 15 lit. b) Regulaminu umowa powinna określać sposób i termin wzajemnych rozliczeń. Kwestię terminu rozliczeń pomiędzy

stronami umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych konkretyzuje Rozporządzenie Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zgodnie z § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia *Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób.*

Umowa stanowi tymczasem w § 9 ust. 1, iż Usługobiorca zobowiązany jest regulować należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury. Jest to rozwiązanie mniej korzystne dla Usługobiorców, gdyż skraca terminu na uregulowanie należności za usługi wodociągowo-kanalizacyjne z 14 dni od daty wysłania faktury lub dostarczenia w inny sposób do 7 dni od daty otrzymania faktury.

Wskazana przez Przedsiębiorcę praktyka polegająca na wystawianiu faktur z 14- , a nie 7-dniowym terminem płatności nie pozbawia bezprawnego charakteru zakwestionowanego postanowienia. Mimo widniejącego na fakturze 14-dniowego terminu płatności, konsument może – uznając prymat postanowień umownych – czuć się zobowiązanym do zapłaty w terminie określonym w umowie, a w każdym razie taka rozbieżność pomiędzy regulacją umowną a praktyką może wprowadzać w błąd i rodzić niepewność co do treści ciążących na odbiorcy usług obowiązków.

Bezspornie umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1 Ustawy, nie może zawierać postanowień stojących w sprzeczności z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w związku z czym bezprawność działania Spółki, polegającego na zamieszczeniu w § 9 ust. 1 wzoru *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* zobowiązania do uregulowania należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury jest ewidentna.

Zarzut 3: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 2 Ustawy i § 15 lit. b) oraz § 41 ust. 1 Regulaminu

Przedmiotem kolejnego, postawionego Spółce zarzutu jest podejrzenie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez niezamieszczenie w stosowanym wzorcu *Umowa na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, wbrew nakazom art. 6 ust. 3 pkt 2 Ustawy i § 15 lit. b) oraz § 41 ust. 1 Regulaminu, postanowień dotyczących sposobu wzajemnych rozliczeń w zakresie określenia sposobu uiszczania zapłaty za wykonane przez Spółkę usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

Art. 6 ust. 3 pkt 2 Ustawy i § 15 lit. b) Regulaminu stawiają wymóg umieszczenia w Umowie postanowień dotyczących sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń. § 41 ust. 1 Regulaminu konkretyzuje ww. wymóg, stanowiąc, iż w umowie, obok okresów obrotowych oraz skutków niedotrzymania terminu zapłaty, określić należy ponadto sposób uiszczania należności za wykonane usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

Kontrolowany w niniejszym postępowaniu wzorec umowny nie spełnia powyższego wymogu, nie określa bowiem, w jaki sposób nastąpić ma zapłata należności określonej w fakturze.

Bez znaczenia dla oceny bezprawności zachowania Przedsiębiorcy pozostaje podnoszona przez niego okoliczność, iż na etapie zawierania umowy odbiorcy są informowani o sposobie dokonania zapłaty za wykonane na ich rzecz usługi. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz Regulamin jednoznacznie wymagają uregulowania tej kwestii w pisemnej umowie, a zaniechanie uczynienia zadość temu obowiązkowi uzasadnia zarzut bezprawnego zachowania Przedsiębiorcy.

Zarzut 4: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 3 Ustawy i § 15 lit. c) Regulaminu

Zastrzeżenia Prezesa Urzędu wzbudził także fakt uregulowania w *Umowie na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* w sposób niepełny praw i obowiązków stron, wynikających z łączącego je stosunku umownego, a określonych w Regulaminie.

Art. 6 ust. 3 pkt 3 Ustawy oraz § 15 lit. c) Regulaminu stawiają wymóg zamieszczenia w Umowie postanowień określających prawa i obowiązki stron umowy. Jednocześnie rozdziały IV, V, VII i VIII Regulaminu poświęcone zostały uregulowaniu odpowiednio: obowiązków Usługodawcy, obowiązków Usługobiorcy, praw Usługobiorcy oraz praw Usługodawcy. Regulamin zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, będąc aktem prawa miejscowego, obowiązuje powszechnie na terenie działania organów, które go ustanowiły – w tym przypadku na terenie Miasta Raciąż. Regulacje w nim zawarte, w tym konstytuowane przez ww. Regulamin prawa i obowiązki kontrahentów, są więc bezwzględnie wiążące dla stron umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Ww. prawa i obowiązki spoczywają na Usługodawcy i Usługobiorcach niezależnie od tego, czy stały się przedmiotem regulacji umowy. Z uwagi jednak na fakt, iż Ustawa w art. 6 ust. 3 pkt 3 stawia wymóg zawarcia w umowie o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków postanowień dotyczących praw i obowiązków stron umowy, nie jest wystarczające uregulowanie tej kwestii wyłącznie w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Ustawa nie precyzuje, jakie z praw i obowiązków wiążących strony Umowy, powinny stać się przedmiotem jej regulacji, stąd brak jest podstaw do przyjęcia, iż fragmentaryczne uregulowanie tej kwestii w umowie jest dopuszczalne, zwłaszcza w przypadku, gdy Regulamin nakłada na strony umowy konkretne obowiązki i przyznaje im poszczególne uprawnienia.

W przedmiotowej sprawie nie wszystkie z regulacji Regulaminu, dotyczące praw i obowiązków stron umowy, znalazły odzwierciedlenie w postanowieniach umownych.

Umowa nie reguluje następujących obowiązków Usługodawcy, o których mowa w Rozdziale IV Regulaminu:

- obowiązku zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości, jakości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny - § 19 Regulaminu,
- obowiązku zapewnienia prawidłowej eksploatacji posiadanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej - § 20 ust. 1 Regulaminu,
- obowiązku informowania Burmistrza Miasta o jakości wody przeznaczonej do spożycia - § 20 ust. 2 Regulaminu,
- obowiązku informowania Usługobiorców o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody oraz przewidywanym obniżeniu jej jakości w sposób zwyczajowo przyjęty, co najmniej na dwa dni przed ich wystąpieniem, - § 22 Regulaminu,
- obowiązku zainstalowania i utrzymania u Usługobiorcy wodomierza głównego - § 23 ust. 1 Regulaminu,
- obowiązku zawiadamiania Usługobiorców o planowanych zmianach warunków technicznych zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków z co najmniej 12-miesięcznym wyprzedzeniem, umożliwiającym dostosowanie instalacji do nowych warunków - § 24 Regulaminu,
- obowiązku udzielania Usługobiorcom informacji i odpowiedzi w związku z niedotrzymaniem ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody lub wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków, na zasadach określonych w umowie, a w braku takiej regulacji umownej, w ciągu:
 - a) 12 godzin – na telefoniczne żądanie określenia przewidywanego terminu usunięcia przerw i zakłóceń w świadczeniu usług,

b) 7 dni – na pisemne zadanie usunięcia przerw i zakłóceń, o których mowa w pkt a),
c) 14 dni – na pisemne i telefoniczne skargi i zażalenia, wymagające przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego - § 25 Regulaminu.

Ponadto poszczególne obowiązki Usługodawcy wynikają z innych niż zawarte w Rozdziale IV postanowień Regulaminu. Mimo regulacji regulaminowej w Umowie nie znalazły się postanowienia dotyczące:

- obowiązku stworzenia stanowiska pracy do spraw obsługi klienta - § 46 Regulaminu,
- obowiązku udzielania, na wniosek Klienta, informacji dotyczących realizacji usługi oraz informacji o obowiązujących taryfach - § 47 Regulaminu.

Spośród wymienionych w Rozdziale V Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków obowiązków Usługobiorcy w umowie brak jest postanowień dotyczących:

- obowiązku powiadamiania Usługodawcy o wszelkich zamierzonych zmianach technicznych w instalacji wewnętrznej, które mogą mieć wpływ na działanie sieci - § 30 Regulaminu,

- obowiązku natychmiastowego powiadamiania Usługodawcy o zrzutach awaryjnych lub zmianie jakości ścieków odbiegających od warunków umowy - § 32 Regulaminu,

- obowiązku racjonalnego gospodarowania wodą i używania jej zgodnie z przeznaczeniem - § 33 Regulaminu,

- obowiązku korzystania z zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w sposób zgodny z przepisami ustawy i nie powodujący pogorszenia jakości usług świadczonych przez Usługodawcę, a w szczególności do:

- a) użytkowania instalacji wodociągowej w sposób eliminujący możliwość wystąpienia skażenia chemicznego lub bakteriologicznego wody w sieci wodociągowej na skutek cofnięcia się wody z instalacji wodociągowej, powrotu ciepłej wody lub z instalacji centralnego ogrzewania,

- b) użytkowania instalacji kanalizacyjnej w sposób nie powodujący zakłóceń funkcjonowania sieci kanalizacyjnej,

- c) informowania Usługodawcy o własnych ujęciach wody,

- d) wykorzystywania wody z sieci wodociągowej oraz korzystania z przyłącza kanalizacyjnego wyłącznie w celach określonych w warunkach przyłączenia do sieci - § 34 Regulaminu.

Odnosząc się do wynikających z umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych uprawnień kontrahentów, podnieść należy, iż Umowa nie reguluje następujących praw Usługobiorcy, które przyznane mu zostały na mocy przepisów Rozdziału VII Regulaminu:

- prawo do należytego poziomu obsługi - § 46 Regulaminu,

- prawo do żądania informacji dotyczących realizacji usługi oraz informacji o obowiązujących taryfach - § 47 Regulaminu,

- prawo do żądania upustu w przypadku dostawy wody o obniżonej jakości – § 48 Regulaminu,

- prawo do dochodzenia od Usługodawcy odszkodowania za szkody w majątku powstałe w związku z wykonywaniem i eksploatacją urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych - § 49 Regulaminu.

Spośród praw Usługodawcy w umowie pominięte zostało wynikające z § 54 Regulaminu prawo do odmowy ponownego zawarcia umowy na dostawę wody lub odprowadzanie ścieków, jeżeli nie zostały usunięte przeszkody będące przyczyną zaprzestania świadczenia usług.

W świetle ustawowego nakazu zawarcia w umowie postanowień dotyczących praw i obowiązków stron umowy, jako bezprawne uznać należy zaniechanie uregulowania we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* praw i obowiązków odbiorcy oraz dostawcy usług, w zakresie wskazanym powyżej. Z tych samych względów nie zasługują na uwzględnienie wyjaśnienia Przedsiębiorcy, w którego ocenie wystarczającym jest uregulowanie przedmiotowej materii w Regulaminie oraz odesłanie w zakresie nieuregulowanym w umowie do przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Kodeksu cywilnego.

Zarzut 5: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 3a Ustawy

W ocenie Prezesa Urzędu, uzasadniony jest zarzut bezprawności zachowania Przedsiębiorcy polegającego na nieokreśleniu we wzorze *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 3a Ustawy, warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Odbiorcy usług.

W myśl art. 6 ust. 3 pkt 3a Ustawy Umowa powinna określać warunki usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu Usługobiorcy. Z analizy postanowień umownych wynika, iż taka regulacja nie znalazła się w umowie. Umowa zobowiązuje wprawdzie Odbiorcę usług do utrzymania w należyтым stanie technicznym wewnętrznych instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, jednak wymagane przez art. 6 ust. 3 pkt 3a Ustawy określenie warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub kanalizacyjnych nie stało się przedmiotem regulacji wzoru *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków*, co w sposób ewidentny stoi w sprzeczności z nakazami Ustawy.

Z tych też względów bez wpływu na ocenę bezprawności zachowania Przedsiębiorcy pozostaje fakt, iż przedmiotowy brak regulacji umownej nie budzi w praktyce wątpliwości, a sporadycznie występujące awarie usuwane są staraniem i na koszt dostawcy usług. Istotną z punktu widzenia zasadności zarzutu pozostaje okoliczność, iż umowa nie spełnia ustawowych wymogów co do jej treści, co przesądza o sprzeczności zachowania Przedsiębiorcy z nakazem zawartym w art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zarzut 6: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 4 Ustawy oraz § 15 lit. d) Regulaminu w zw. z art. 7 Ustawy

Przedmiotem dalszych rozważań Prezesa Urzędu stał się brak postanowień umownych dotyczących procedury przeprowadzania kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie określenia obowiązku Przedsiębiorstwa do okazania podczas kontroli legitymacji służbowej oraz pisemnego upoważnienia.

Art. 6 ust. 3 pkt 4 Ustawy obliguje do uwzględnienia w Umowie postanowień określających procedurę i warunki kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. W tym zakresie Umowa stanowi jedynie w § 2 pkt 5 zd. 3 i 4, iż *Usługodawca ma prawo kontroli instalacji wodociągowej Usługobiorcy. Przedstawiciele Usługodawcy są uprawnieni do wstępu do wszystkich pomieszczeń i miejsc wyposażonych w instalację wodociągową.*

Taka regulacja jest sprzeczna z art. 7 Ustawy, który wyraźnie stanowi, iż osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub obiektu budowlanego, ale dopiero po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia. Także Regulamin stanowi, iż uprawnienia przedstawicieli Usługodawcy do wykonywania czynności kontrolnych wymienionych w § 55 ust. 1 Regulaminu, wynikają ze stałego upoważnienia oraz legitymacji służbowej (§ 55 ust. 2). *A contrario* bez ww. dokumentów przedstawiciele Spółki nie mają prawa przeprowadzać kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, co powinno wynikać z treści umowy. Nie można się zgodzić ze stanowiskiem Spółki o bezzasadności omawianego zarzutu, która wynikać ma z faktu posiadania przez wyznaczonych do przeprowadzania kontroli pracowników legitymacji służbowych oraz zawartych w nich upoważnień oraz okazywania ich na każde żądanie odbiorcy usług. Przedmiotem postawionego zarzutu nie był bowiem brak czy też zaniechanie okazania odpowiedniej dokumentacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, tylko nieuwzględnienie w umowie postanowień dotyczących procedury przeprowadzania kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie określenia obowiązku Przedsiębiorstwa do okazania podczas kontroli legitymacji służbowej oraz pisemnego upoważnienia. Przedmiotowy brak regulacji umownej pozostawia odbiorcę usług w niewiedzy co do trybu czynności kontrolnych, m.in. co do tego iż osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego usługobiorców po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, a nie – jak informuje Spółka – okazywać je dopiero na żądanie odbiorcy usług.

Tym samym niezawarcie w umowie postanowień dotyczących wynikającego z art. 7 Ustawy obowiązku przedstawicieli przedsiębiorstwa do wylegitymowania się i okazania pisemnego upoważnienia podczas kontroli urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych jest sprzeczne z nakazem z art. 6 ust. 3 pkt 4 Ustawy oraz § 15 lit. d) Regulaminu uregulowania umownego procedury kontroli.

Zarzut 7: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 Ustawy oraz § 15 lit. f) i § 14 ust. 1 i 2 Regulaminu

Przedmiotem kolejnego postawionego Spółce zarzutu jest podejrzenie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez nieuregulowanie – wbrew nakazowi sformułowanemu w art. 6 ust. 3 pkt 6 Ustawy oraz § 15 lit. f) Regulaminu – odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym możliwości jej rozwiązania i warunków wypowiedzenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 6 Ustawy oraz § 15 lit. f) Regulaminu Umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym okresów wypowiedzenia. O ile wśród postanowień wzorca umownego znajdują się regulacje dotyczące okresu obowiązywania umowy – zgodnie bowiem z § 15 mowy zawiera się ją na czas nieokreślony – tak pominięte zostały kwestie uprawnień wynikających z niedotrzymania przez drugą stronę warunków umowy, w tym prawo do jej wypowiedzenia i jego warunków.

Ww. wymóg co do treści Umowy wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 6 Ustawy oraz § 15 lit. f) Regulaminu, sprecyzowany został w § 14 Regulaminu. Zgodnie z jego ust. 2 *Umowa określa możliwość jej rozwiązania w przypadkach określonych przepisami kodeksu cywilnego oraz zaprzestania świadczenia usług na zasadach określonych w art. 8 ustawy*. O ile Spółka zastrzega sobie odpowiednimi postanowieniami umownym prawo do odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego w przypadku naruszenia przez Usługobiorcę

określonych w art. 8 Ustawy obowiązków, tak Umowa nie dopuszcza możliwości jej rozwiązania w przypadku naruszenia przez Przedsiębiorstwo postanowień umownych. Stoi to w sprzeczności także z § 14 ust. 3 Regulaminu, zgodnie z którym *Umowa dopuszcza jej rozwiązanie przez Usługobiorcę za wypowiedzeniem lub na zgodny wniosek stron*. Tymczasem umowa nie zawiera żadnych postanowień w przedmiocie jej rozwiązania.

Brzmienie przytoczonych powyżej przepisów powszechnie obowiązujących przemawia za nieuwzględnieniem stanowiska Spółki, która jako właściwe dla regulacji przedmiotowej materii wskazuje postanowienia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz nadmienia o odesłaniu w zakresie nieuregulowanym w umowie do przepisów Kodeksu cywilnego.

Powyższe przesądza o zasadności uznania, iż brak określenia w Umowie odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym możliwości jej rozwiązania oraz warunków wypowiedzenia, stanowi o bezprawności zachowania Przedsiębiorcy.

Zarzut 8: naruszenie art. 8 ust. 1 Ustawy

Ósmy postawiony Spółce zarzut wynika ze sprzecznego z art. 8 ust. 1 Ustawy określenia w umowie przypadków, w których Przedsiębiorstwu przysługuje prawo do odcięcia odprowadzania ścieków.

Ustawa w art. 8 ust. 1 wymienia enumeratywnie przypadki, w których przedsiębiorstwo wodociągowo–kanalizacyjne może zamknąć przyłącze kanalizacyjne. Uprawnienie takie przysługuje przedsiębiorcy wyłącznie, gdy:

- przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,
- odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty,
- jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
- zostało stwierdzone nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych urządzeniach pomiarowych.

Ponadto art. 8 ust. 3 Ustawy reguluje szczegółowo procedurę zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego. Przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne obowiązane jest do poinformowania o zamiarze zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody powiatowego inspektora sanitarnego, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz odbiorcę usług. Zawiadomienie powinno być dokonane na co najmniej 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza.

W świetle przedstawionej regulacji ustawowej analiza postanowień wzorca umownego prowadzi do wniosku, iż kwestie trybu oraz sytuacji uprawniających Spółkę do odcięcia odprowadzania ścieków nastąpiły w oderwaniu od bezwzględnie obowiązujących w tym zakresie postanowień Ustawy.

Zgodnie z § 6 wzoru *Umowy na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków Usługodawca ma prawo do odcięcia odprowadzania ścieków w razie stwierdzenia:*

1. *Niezgodności wykonania przyłącza kanalizacyjnego z przepisami prawa,*
2. *Zagrożenia bezpieczeństwa,*

3. *Odprowadzania ścieków w sposób zagrażający urządzeniom Usługodawcy bądź zakłócający odprowadzanie ścieków innym odbiorcom,*
4. *Nielegalnego odprowadzania ścieków,*
5. *Złego stanu technicznego instalacji wewnętrznej lub urządzeń usługobiorcy,*
6. *Odprowadzania ścieków o jakości niezgodnej z przepisami prawa,*
7. *Nieterminowego regulowania należności za odprowadzane ścieki.*

Jak wynika z porównania ustawowych i umownych przesłanek uprawniających przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, katalog przyjęty we wzorcu jest szerszy niż ustawowy. Z art. 8 ust. 1 Ustawy nie wynika uprawnienie do odcięcia odprowadzania ścieków w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa, odprowadzania ścieków w sposób zagrażający urządzeniom Usługodawcy bądź zakłócający odprowadzanie ścieków innym odbiorcom oraz złego stanu technicznego instalacji wewnętrznej lub urządzeń usługobiorcy. Z uwagi na fakt, iż katalog ustanowiony w art. 8 ust. 1 Ustawy ma charakter zamknięty i nie podlega umownemu rozszerzeniu, regulację umowną w powyższym zakresie uznać należy za sprzeczną z ww. przepisem ustawowym. Za takowe uznać należy ponadto postanowienie § 6 pkt 7, zgodnie z którym Usługodawca ma prawo do odcięcia odprowadzania ścieków w razie stwierdzenia nieterminowego regulowania należności za odprowadzane ścieki. Unormowanie powyższe jest zbyt ogólne i nie odpowiada ustawowemu wymogowi art. 8 pkt 2), w myśl którego prawo do zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego przysługuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu dopiero wówczas, gdy odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty.

Prezes Urzędu nie podziela stanowiska Spółki, w myśl którego pkt 2 § 6 umowy (zagrożenie bezpieczeństwa) oraz pkt 5 § 6 umowy (zły stan techniczny instalacji wewnętrznej lub urządzeń usługobiorcy) mieszczą się w pojęciu jakości wprowadzanych ścieków niespełniających wymogów określonych w przepisach prawa, tj. w art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. W ocenie Prezesa Urzędu, brak jest związku pomiędzy sytuacjami wskazanymi w punktach 2 i 5 § 6 wzoru umowy a ustawową przesłanką niezgodności jakości odprowadzanych ścieków z normami określonymi w odpowiednich przepisach prawa. Zagrożenie bezpieczeństwa jest pojęciem bardzo ogólnym i jako takie nie może być przesłanką utożsamianą czy też mającą się mieścić w pojęciu odprowadzania ścieków o jakości niezgodnej z przepisami prawa (może być ewentualnie skutkiem takiego działania, ale też wielu innych niedozwolonych zachowań), natomiast stan techniczny instalacji czy też urządzeń usługobiorcy nie ma nic wspólnego z jakością odprowadzanych ścieków. Ponadto Spółka wskazała § 6 pkt 6 umowy jako mieszczący się w pojęciu odprowadzania ścieków o jakości niezgodnej z przepisami prawa. Jest to oczywiste i nie było przez Prezesa Urzędu kwestionowane, omawiany bowiem zarzut odnosił się do punktów: 2, 3, 5 i 7 § 6 kontrolowanego wzoru umowy.

Stąd - w ocenie Prezesa Urzędu - zarzut sprzecznego z art. 8 ust. 1 Ustawy uregulowania w § 6 pkt 2, 3,5 i 7 Umowy przypadków, w których Spółka może odciąć przyłącze wody od sieci, jest zasadny.

2. Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Opisane wyżej praktyki mogą godzić w interesy konsumentów rozumiane jako prawo do ukształtowania umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz otrzymania pełnej, wyczerpującej

i prawdziwej informacji na temat wszystkich warunków umowy tak, aby konsumenci mogli w pełni korzystać ze swoich praw, wykonywać obowiązki bez narażania się na sankcje, a także wymagać od dostawcy usług odpowiednich standardów zachowania. Umowy zawierane przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne powinny w sposób prawidłowy regulować wszelkie aspekty ich współpracy z konsumentami. Przejawiać się to powinno w ukształtowaniu wzajemnych relacji w sposób pełny (bez pominięcia jakichkolwiek kwestii wymagających regulacji), równoprawny tj. gwarantujący obu stronom umowy realizację ich słuszych interesów oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Zaniechanie wprowadzenia do umów obligatoryjnych – z mocy art. 6 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – regulacji oraz pełnej informacji o treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, jak również zamieszczenie w umowach postanowień niezgodnych z prawem, sytuuje umowę jako jednostronnie korzystną i godzącą w interesy najsłabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Należy podkreślić, że z faktu istnienia utrudnień w zapoznaniu się z całokształtem uprawnień i obowiązków odbiorcy wynika, iż z powodu niepełnej ich znajomości uciążliwe, a nawet niemożliwe może okazać się dochodzenie przez konsumenta jego praw oraz prawidłowe wykonywanie jego zobowiązań. Niepodawanie kompletnej informacji o treści stosunku umownego może doprowadzić do niekorzystania przez konsumentów z przysługujących im uprawnień, jak również do nieegzekwowania od dostawcy usług zachowań, które na profesjonalście wymuszają przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz postanowienia *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku. W przedmiotowej sprawie opisane działania WOD-KAN dotyczą zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane są do nieokreślonego kręgu konsumentów, których nie sposób jednoznacznie zidentyfikować. Antykonsumenckie ostrze stosowanych praktyk wymierzone jest bowiem we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez Spółkę usług, z którymi zawarto umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków o treści zakwestionowanej w toku niniejszego postępowania, jak również w jej potencjalnych odbiorców, będących konsumentami w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Powyższe wskazuje na naruszenie w przedmiotowej sprawie zbiorowego interesu konsumentów, przez który należy rozumieć prawo wszystkich odbiorców (konsumentów) do ukształtowania umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Stąd należało orzec jak w punktach I.1.-I.8. sentencji decyzji.

II. Naruszenia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Wśród zachowań przedsiębiorców szczególnie niebezpiecznych dla zbiorowych interesów konsumentów, ustawodawca wymienia w art. 24 ust. 2 naruszenie obowiązku

udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji jest jednym z fundamentalnych praw konsumenta. Profesjonalista – a takim jest Przedsiębiorca - jest obowiązany poinformować konsumenta, będącego z zasady słabszą stroną stosunku umownego, o istotnych okolicznościach dotyczących kontraktu w sposób prawdziwy, rzeczowy i kompletny. Obowiązek informowania partnera o istotnych okolicznościach dotyczących kontraktu, jego przedmiotu i treści, przedmiotu świadczenia, a także powinność czynienia tego w sposób prawdziwy, rzeczowy i kompletny – jest cechą generalną prawa umów i wypływa z obowiązku lojalnego kontraktowania, dotyczącego zarówno stadium przedkontraktowego, jak i wszelkich dalszych faz już istniejącego stosunku prawnego (por. E. Łętowska: „*Prawo umów konsumenckich*”, Wydawnictwo C.H. BECK 2002 r., s. 159 i n.). Także Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Spółki INNO (wyrok z dnia 7 marca 1990 r., C-362/88, Zb. Orz. I-667) stwierdził, że prawo konsumenta do informacji jest jednym z jego zasadniczych praw, bowiem brak pełnej wiedzy uniemożliwia konsumentowi swobodę oceny i wyboru, ograniczając wolność jego decyzji rynkowych. Tym bardziej informacyjny obowiązek przedsiębiorcy nabiera doniosłości w sprawach, w których konsument ma do czynienia z kontrahentem posiadającym na właściwym rynku pozycję monopolistyczną bądź dominującą. W przedmiotowej sprawie charakter świadczonych przez Spółkę usług przesądza o tym, iż jest ona na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków monopolistą. Tym samym pozycja odbiorcy usług wodno – kanalizacyjnych jest dużo słabsza niż konsumenta w warunkach pełnej konkurencji. Nie może on bowiem dokonać wyboru innego kontrahenta i najczęściej nie ma wpływu na treść łączącego go z przedsiębiorcą stosunku prawnego. Stąd w przedmiotowej sprawie obowiązek profesjonalisty do czynienia zadość generalnej zasadzie lojalnego kontraktowania w zakresie rzetelnego i prawdziwego informowania konsumentów o wszystkich istotnych elementach stosunku umownego nabiera szczególnej doniosłości. W związku z tym naruszenie obowiązku informacyjnego uzasadnia postawiony Spółce, omówiony poniżej zarzut.

**Zarzut naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy oraz § 15 lit. e) Regulaminu
(pkt 9 postanowienia o wszczęciu postępowania):**

Przedmiotem ostatniego z postawionych Spółce zarzutów jest niezawarcie w stosowanym wzorze umowy – wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy oraz § 15 lit. e) Regulaminu – postanowień informujących konsumenta o ustaleniach zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Art. 6 ust. 3 pkt 5 oraz § 15 lit. e) Regulaminu wymagają, aby umowa zawierała te informacje, które są przedmiotem ustaleń zawartych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 18 Ustawy.

Art. 18 Ustawy określa jako obligatoryjne postanowienia zezwolenia w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, następujące kwestie:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres,
- 2) datę podjęcia działalności,
- 3) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo – kanalizacyjnych,
- 4) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1,
- 5) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 6) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo–kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,

- 7) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 8) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Spośród wymienionych ustaleń, które zawarte powinny być w zezwoleniu, umowa czyni przedmiotem swej regulacji zaledwie dane określone w pkt 1 tj.: oznaczenie i siedzibę Przedsiębiorstwa (nie określając jednak wbrew art. 18 pkt 1 jego adresu). Pozostałe kwestie zostały w Umowie pominięte.

Jednak jak stwierdzono w trakcie prowadzonego postępowania Spółka działa na terenie Gminy Miasto Raciaż oraz Gminy Raciaż bez wymaganych ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zezwoleń.

Ta okoliczność faktyczna czyni – zdaniem Prezesa Urzędu – bezprzedmiotowym postępowanie dotyczące omawianego zarzutu.

Oczywistym jest bowiem, iż wykonanie obowiązku informacyjnego, którego dotyczy postawiony zarzut poprzedzone być musi uzyskaniem zezwolenia, o którym mowa w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zgodnie art. 105 § 1 k.p.a., gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że przesłanka bezprzedmiotowości występuje, gdy brak jest podstaw prawnych do merytorycznego rozstrzygnięcia danej sprawy w ogóle bądź nie było podstaw do jej rozpoznania w drodze postępowania administracyjnego. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia. Bezprzedmiotowość wynika z przyczyn podmiotowych lub przedmiotowych. Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego to brak przedmiotu postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu.

W analizowanej tu sprawie mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją. Zakres informacji, których umieszczenia w umowie wymaga Ustawa, jest przedmiotem zezwolenia, którego Spółka obecnie nie posiada, a w konsekwencji informacje te nie mogą zostać w umowie zawarte. Co istotne uzyskanie tego zezwolenia zależne jest również od decyzji organów samorządowych, na które Przedsiębiorstwo nie ma wpływu.

Z tego względu konieczne stało się umorzenie postępowania w trybie art. 105 § 1 k.p.a.

W związku z powyższym postępowanie w sprawie niedopełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy poprzez niezamieszczenie w umowie informacji dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu należało umorzyć jako bezprzedmiotowe.

III. Kara pieniężna

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się między innymi stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24

ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (co ma miejsce w niniejszej sprawie). Tak określone kary pieniężne mają charakter fakultatywny. W ramach uznania administracyjnego Prezes Urzędu decyduje, czy właściwe jest ukaranie przedsiębiorcy dopuszczającego się praktyk.

W punktach I.1.-I.8. sentencji niniejszej decyzji uznano za naruszające zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie Przedsiębiorcy, polegające na ukształtowaniu treści wzoru *Umów na sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków* niezgodnie z bezwzględnymi w tym zakresie nakazami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz postanowieniami Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Konsekwencją stosowania powyżej szczegółowo opisanych ośmiu praktyk jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Fakt, że kwestionowane regulacje funkcjonują w umowach rzeczywiście zawieranych z konsumentami stwarza zagrożenie, że nie są oni w pełni świadomi przysługujących im uprawnień i obowiązków na nich ciążących, co uniemożliwia dochodzenie uzasadnionych roszczeń konsumentów. Ponadto posługiwanie się wzorem umowy, który zawiera sprzeczne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego postanowienia oraz nie zawiera elementów, które zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz Regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków powinny znaleźć się w umowie o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych wprowadza konsumentów w błąd oraz pozostawia w niewiedzy co do treści łączącego ich z Przedsiębiorcą stosunku prawnego. Fakt, że wyżej opisane praktyki są związane ze stosowaniem wzorca umownego, którym Przedsiębiorca posługuje się przy zawieraniu umów, wskazuje na ustalony i długotrwały charakter ocenianego zachowania. Powyższe okoliczności uzasadniają nałożenie na przedsiębiorcę kary, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy Prezes UOKiK wziął pod uwagę konieczność spełnienia przesłanek podmiotowych, tj. stwierdzenia, że określone w ww. przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę przesłanki winy w przypadku stosowania kar pieniężnych określonych w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika bezpośrednio nie tylko z treści tego przepisu, ale również pozostaje w zgodzie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego (por. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 1994 r., sygn. akt U 7/93).

Zgodnie z art. 83 Konstytucji RP, każdy ma obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązek znajomości i przestrzegania norm prawa ciąży tym bardziej na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego, takich jak przedsiębiorcy. Podmioty profesjonalnie działające na rynku powinny mieć możliwość przewidzenia, że podejmowane przez nie działania będą uznane przez Prezesa UOKiK za praktykę ograniczającą konkurencję i nie mogą skutecznie dowodzić braku świadomości naruszenia zakazu naruszania zbiorowych interesów konsumentów.

Opisane w niniejszej decyzji działania Spółki uznać należy za co najmniej nieumyślne.

Konstruując wzorzec umowny niezgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz prawem miejscowym, Spółka – jako profesjonalny podmiot obrotu gospodarczego – powinna była mieć świadomość, iż takie bezprawne zachowanie może naruszać zbiorowy interes konsumentów. Ponadto bezprawność działania Przedsiębiorcy - z racji tego, że dotyczy interesu obecnych i byłych członków zbiorowego podmiotu prawnego, powinno zostać przez niego ocenione

jako naruszające również interes publiczny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2003 r., sygn. akt I CKN 523/01).

W świetle wszystkich powyższych okoliczności uzasadnione jest stwierdzenie, że działania Spółki mają charakter co najmniej nieumyślny.

Art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu, osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenie kary.

Suma przychodów uzyskanych przez Spółkę w 2006 r. wyniosła 1.208.859,48 PLN. 10% tej kwoty, czyli maksymalna kara, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynosi 120.885,95 PLN.

Kryteria brane pod uwagę przy ustalaniu kary pieniężnej na podstawie art. 106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustalone zostały w art. 111 ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu wysokości kary należy uwzględnić w szczególności okres, stopień i okoliczności naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej, a także uprzednie naruszenia jej przepisów. Wysokość nałożonej kary powinna spełniać funkcję prewencyjną, tj. zapobiegać w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej, a także represyjną, tzn. stanowić reperkusję za jej naruszenie. W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes UOKiK wziął pod uwagę następujące okoliczności:

- zawodowy (profesjonalny) charakter świadczenia usług i związane z tym zobowiązanie do prowadzenia działalności w sposób zapewniający poszanowanie dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, co wiąże się z respektowaniem obowiązujących przepisów prawa,
- zakazane praktyki związane są ze stosowaniem wzorców umownych, którymi przedsiębiorca posługuje się przy zawieraniu umów, co wskazuje na ustalony charakter ocenianych zachowań,
- stopień naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest znaczący – stwierdzono stosowanie dziewięciu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
- niedozwolone praktyki trwały długo – od lutego 2006 r. – oraz nie zostały zaniechane.

Miarkując karę Prezes Urzędu postanowił wziąć także pod uwagę liczne okoliczności łagodzące, w tym:

- wyjaśnienia przedsiębiorcy, wskazujące na to, iż naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie było z jego strony działaniem nakierowanym na osiągnięcie korzyści finansowych kosztem słabszych kontrahentów,
- do Prezesa UOKiK, nie wpłynęły żadne skargi odbiorców świadczonych przez Spółkę usług w związku z realizacją zakwestionowanych w niniejszej decyzji warunków umów,
- Przedsiębiorca dopuścił się naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów po raz pierwszy,
- praktyki miały ograniczony terytorialnie zasięg oddziaływania.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 5.000 PLN (słownie: 5 tysięcy złotych). W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara w wysokości około 0,4 % przychodu Spółki w 2006 r. i stanowiąca około 4 % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, uznał, że orzeczona kara powinna spełniać przede wszystkim funkcję prewencyjną i dyscyplinującą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej. Z uwagi jednak na znaczący stopień naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów orzeczona kara powinna być także odczuwalna dla Przedsiębiorcy jako represja.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorcy. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Za zastosowaniem kary w wysokości oznaczonej w tej decyzji przemawia też fakt, że możliwość nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorców, którzy dopuścili się naruszenia zbiorowych interesów konsumentów Prezes Urzędu posiada dopiero od niedawna, gdyż od 21 kwietnia 2007r. W związku z tym ponownie należy zwrócić uwagę na wymiar edukacyjny stosowanej sankcji. Poza wymiarem indywidualnym kary, doniosłe znaczenie ma jej wymiar ogólny, funkcja odstrasżająca i wychowawcza w stosunku do innych uczestników rynku.

Stąd należało orzec jak w punkcie III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.

Otrzymuje:

**Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Raciążu**

ul. Wolności 34
09-140 Raciąż